

Van binnen nog het keurige poldermeisje

In de serie 'Sleutelmomenten' belicht de hoofdpersoon ijkpunten uit zijn/haar leven. Deze week: de Leidse schilder en bioloog **Janneke Brinkman-Salentijn**. Haar aquarellen verschijnen op kaarten, kalenders, beddengoed en serviezen. „De waardering door anderen is mijn grootste stimulans.”

De geur van verf vermengt zich met het aroma van thee. In haar atelier in Leiden zit Janneke Brinkman gebogen boven kwast en papier. Ze werkt aan een aquarel van een tamme kastanje: een afbeelding voor een nieuwe agenda met haar werk. Bij de thee gaat het eerst over het CDA. Natuurlijk over het CDA, de partij waarvoor haar man Elco minister en partijleider was. Gaat het over de politiek, trekt ze een zorgelijke blik. Want de tijd dat het CDA vanzelfsprekend goed was voor tientallen zetels, is voorbij. Maar wat er ook gebeurt: op de stem van Janneke kunnen ze rekenen, bij de christendemocraten. „Wij zijn opgevoed met het motto dat je trouw blijft aan je mensen. Als oude kern laat je de partij niet vallen. Trouwens, die Bontenbal is een goede kerel, hoor!”, vertelt ze in deze aflevering van Sleutelmomenten.

1. Op kamers in de grote stad. De dag: 20 augustus 1967. De plek: een Amsterdamse domineeswoning.

„Ik groeide op in een gereformeerd gezin in Emmeloord, in de Noordoostpolder. Het was een beschermde omgeving. Veilig en degelijk. Elke zondag met z'n allen twee keer naar de kerk en strakke normen en waarden. Daarom was het voor mij een enorme overgang toen ik na de hbs naar Amsterdam verhuisde om daar biologie te studeren. Ik was zo groen als gras. Om me te beschermen hadden mijn ouders geregeld dat ik op kamers kon bij het gezin van een bevriende dominee. Maar zo degelijk was het daar niet. De kinderen van de predikant gaven op de zolder uit-

bundige feesten, waar ik heel snel wijs werd. Daar kwamen meiden die aan de pil waren en meer durfden dan ik ooit had kunnen denken. De schellen vielen me van de ogen toen ik zag dat je zo óók kon leven. Ik deed een beetje mee door een keer op de Kabouterpartij te stemmen, maar toch bleef ik van binnen natuurlijk het keurige meisje uit de polder.”

2. Bij een lustrumweek van het studentencorps van de VU in Amsterdam

ontmoet ze Elco. September 1969. „Ik vond hem niet meteen leuk. Bij onze eerste ontmoeting droeg hij een ouderwets pak van zijn vader en gedroeg hij zich nogal formeel. Later in die feestweek was een bridgedrive. Bij het kaarten vond ik hem geestig, snel en slim. Dus toen hij me voor een volgend feestje vroeg, zei ik ja. Bij mijn ouders viel hij meteen in de smaak. Als nette jongen van gereformeerden huize, was hij welkom. Een burgemeesterszoon nog wel! Daar kon ik mee aankomen. Hij studeerde politicologie en rechten, maar dat schoot nog niet erg op. Toen we na twee jaar wilden trouwen, had zijn vader diens twijfels. Hij vond dat je eerst hoorde af te studeren en dán pas aan trouwen moest denken. Je hoorde je vrouw toch te onderhouden? Maar wij trouwden als studenten en huurden een bovenwoning in Amsterdam. Inmiddels zijn we 52 jaar samen.”

3. Ze verhuist naar Leiden en ontdekt haar schilder talent. Zomer 1974.

„Na zijn studie kreeg Elco een baan bij het Provinciehuis in Haarlem en na mijn afstuderen gaf ik biologielees. Het was tijd om ruimer te gaan wonen want inmiddels hadden we een zoon en nummer twee was op komst. Met hulp van mijn vader konden we in Leiden een huis kopen in de nieuwe Merenwijk. Om meer tijd te hebben voor de kinderen, stopte ik als lerares. Maar ik wilde mezelf blijven ontwikkelen. Daarom nam ik les aan de Leidse schilderacademie Ars Aemula Naturae waar ik me verdiepte in botanisch aquarelleren. Daarin kwamen mijn passies voor biologie en

schilderen bij elkaar. Ook volgde ik cursussen bij specialisten in het buitenland. In onze slaapkamer richtte ik mijn atelier in en begon ik te experimenteren met kwasten en verf. We moesten over de schilderijen springen om ons bed te bereiken.”

4. Haar eerste expositie in het Haagse hotel Des Indes. Najaar 1987. Het wordt haar doorbraak.

„Achteraf vind ik het gênant, want wat ik schilderde was echt nog niet goed genoeg, denk ik nu. Maar ik was destijds zo trots op mijn eerste werk, dat ik tóch ja zei toen ik de kans kreeg mijn bloemenaquarellen te exposeren.

'Er kwamen meiden die aan de pil waren en meer durfden dan ik ooit had kunnen denken'

Het had grote gevolgen, want bij die tentoonstelling in Den Haag zag een uitgever mijn werk.” „Hij bracht een agenda uit en vroeg me die te voorzien van mijn aquarellen. Bij iedere maand wilde hij een passende bloem. Dat was het begin van een traditie, want na ruim dertig jaar lever ik nog altijd de aquarellen voor die agenda's. Later kwamen er postpapier, dekbedovertrekken en serviesgoed bij. Ik ben nog altijd trots als ik kopjes en schotels zie staan met afbeeldingen die ik heb geschilderd. En als ik bijvoorbeeld in museumwinkels mijn kaarten en kalenders tegenkom.”

In het kort

Janneke Brinkman-Salentijn (1948) groeide op in de Noordoostpolder. Ze studeerde biologie in Amsterdam en volgde schildercursussen in binnen- en buitenland. Haar werk was te zien bij tentoonstellingen en verschijnt op postpapier, agenda's, dekbedovertrekken en serviesgoed. Janneke is 52 jaar getrouwd met Elco Brinkman, voormalig minister en partijleider van het CDA. Ze wonen in een monument in Leiden en kregen drie kinderen en twaalf kleinkinderen.

5. Ze verhuizen naar een monument in het hart van Leiden. Voorjaar 2000.

„We kregen de tip van kennissen. Naast hun huis stond een monument te koop. Of het niks voor ons was, vroegen ze. Een prachtig oud pand aan het plantsoen. Maar het moest van onder tot boven worden opgeknapt. Jan en alleman waarschuwden ons om het niet te doen. Want je weet niet waar je aan begint, was de strekking. En waarom zou je zo'n groot huis kopen als je kinderen de deur al uit zijn? Toch deden we het, omdat we zagen hoe mooi het kon worden. Misschien speelde ook mee dat Elco daarvoor erg ziek was geweest. Hij had Non-Hodgkin gehad, een vorm van kanker. Hij genas ervan, maar het kwam weer terug en hij herstelde opnieuw. Dat zette alles in een ander perspectief. Zorgen om een huis lijken dan opeens bijzaak. We hebben nooit spijt gehad van de verhuizing. Het huis is prachtig gerestaureerd en biedt zó veel sfeer. We werken en wonen er allebei graag en het biedt alle ruimte om veel mensen te ontvangen. Maar dit huis is het fijnste als de kinderen en kleinkinderen komen logeren. Slaapkamers genoeg, voor iedereen.”